23.09.22р. 21гр. укр. літ.

Доброго дня! Тема уроку. Панас Мирний. Життя і творчий шлях. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» - перший в українській літературі соціально – психологічний роман. Співавторство Панаса Мирного з Іваном Біликом

Виконані завдання надсилати на електронну адресу: moshev2020@icloud.com

ХІД УРОКУ

- ***Перейти за посиланням.*** Панас Мирний. Життя і творчий шлях https://www.youtube.com/watch?v=wOlIzJaQWqo

✔ Скласти хронологічну таблицю (с. 43- 46)
  - Посилання на підручник: https://pidruchnyk.com.ua/392-ukrayinska-lteratura-avramenko-paharenko-10-klas.html

Робота з літературознавчими *термінами*

1. Запишіть поняття у зошит. Літературознавчий словник

Нарис – невеликий прозовий художньо-публіцистичний твір, у якому зображуються взяті з життя факти, події.

Соціально-психологічний роман – роман, у якому суспільно значущі події і соціальні процеси передаються шляхом розкриття психології героїв, їх думок, прагнень і переживань.

Особливості роману:

- зображення великого кола подій/явищ суспільного/побутового життя, історичного періоду,

- тривалий час дії,

- основних дійових осіб до десяти чи більше,

- відтворення складних шляхів розвитку образів у багатоманітних зв'язках з суспільством,

- крім головної лінії, можуть бути три і більше побічних,

- докладні описи (портрети, пейзажі, інтер'єри тощо),

- докладність розповіді про події та персонажів,

- прозова форма (крім роману у віршах),

- великий обсяг (дилогія, трилогія).

Композиція роману

Роман складається з чотирьох частин, кожна з яких поділяється на дрібніші розділи. Кожна частина, кожний з **30 розділів** має свій закінчений зміст, художню завершеність.

I. Дитинство і юність Чіпки. (**експозиція**. Письменник лише знайомить нас з енергійним юнаком. Юнак зустрічає «польову царівну». Юнак – Чіпка, а «польова царівна» - Галя. Тут чудові пейзажі. У наступних розділах – розповідь про батьків та дитячі роки героя. Розділ «Двужон» - про кріпака Івана Вареника, який під чужим прізвищем (Хрущ) з'явився у селі Піски, одружився з Мотрею і знову помандрував, залишивши «байстрюка» Чіпку на тяжке бідування. Змальовані дитячі та юнацькі роки Чіпки та його однолітка Грицька.)

II. 100-річна історія села Піски (**розвиток дії**, передісторія). Розповідається про закріпачення козацького села Піски, про завзятого січовика Мирона Гудзя, який виборов своєму родові волю, а також про життя внука Мирона — Максима, який скочується на хибний шлях.

III. Складна доля селянина-бунтаря. (це **зав'язка й далі розвиток дій**) Це вже боротьба добра і зла, правди і кривди, це невміння Варениченка відстояти своє, заробити грошей, щоб купити землі, як це зробив Грицько, і повільне скочування в прірву розбишацтва.

IV. Трагедія Чіпки. (це **кульмінація, розв'язка)**Автор підсумовує пройдений життєвий шлях Чіпки, Максима, Пороха, Василя Семеновича Польського і дає можливість нам зробити повчальні висновки стосовно долі цих людей.

У романі «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», як і в інших великих епічних творах, є основні та другорядні сюжетні лінії.

Основні сюжетні лінії роману:

Рід та життя Чіпки.

Рід та життєвий шлях Максима Гудзя.

Історія життя Грицька та Христі.

Життєпис панів Польських, історія села.

Другорядні сюжетні лінії роману:

Мотрі Жуківни. (Матері Чіпки).

Івана Вареника

(Батька Чіпки).

Проблематика твору

Батьки і діти.

Добро і зло.

Земля і достаток.

Кріпацька неволя.

«Пропаща сила».

Становище жінки в сім'ї.

Любов і сімейне щастя.

Жіноча доля.

Людина і суспільство.

Головні герої твору:

1. Чіпка,
2. його мати Мотря («найбільш трагічний жіночий образ української літератури»);
3. батько – Іван Варениченко (Хрущ, Хрущов, Притика);
4. Оришка – бабуся Чіпки;
5. Максим Ґудзь, Матня, Лушня, Пацюк – «Пропаща сила»;
6. пани Польські; чиновництво – Порох, Чижик;
7. Галя («польова царівна») – дружина Чіпки,
8. Грицько – друг дитинства Чіпки; Христя – дружина Грицька.

Місце дії – село Піски.

Час – понад 150 років.

Домашнє завдання

1) Дайте усно відповідь на питання:

1. Коротко розкажіть про Панаса Мирного.

2. Що вам відомо про творчий доробок письменника?

3. Які особливості творчості Панаса Мирного ви визначили, прочитавши коротко про письменника.

4. Яка є історична основа роману?

5. Яку течію започаткував П. Мирний у прозі кінця XIX – початку XX ст.?

6. Прочитати роман П. Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (с. 55-59).

2) Випишіть прислів'я і приказки з роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

https://naurok.com.ua/p-mirniy-hiba-revut-voli-zno-oporniy-konspekt-191447.html
https://www.youtube.com/watch?v=EFEm9AAD9ig